

УДК 377:37.091.313

<https://doi.org/10.32835/2223-5752.2018.17.14-21>.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПРОЕКТНОГО ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Наталя Кулаласва,

кандидат хімічних наук, доцент,

завідувач лабораторії технологій професійного навчання

Інституту професійно-технічної освіти НАПН України

ORCID: 0000-0002-8613-1495,

e-mail: culture2016@ukr.net

КЛЮЧОВІ СЛОВА:

проектне навчання,
заклади професійної
(професійно-технічної)
освіти,
проектні технології,
професійна підготовка,
майбутні кваліфіковані
робітники

Реферат

У статті обґрунтовано концептуальні засади проектного навчання в закладах професійної (професійно-технічної) освіти для застосування проектних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників. Зазначено про відсутність фундаментальних робіт із цієї тематики в науково-педагогічному вітчизняному просторі. Наведено основні документи нормативно-правової бази, на яких ґрунтується розроблена концепція. Визначено дефініції: «проектне професійне навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти», «методичні засади розроблення проектних технологій». Виокремлено важливі для концепції проектного професійного навчання в закладах професійної (професійно-технічної) освіти ідеї. Сформульовано мету проектного професійного навчання в закладах професійної (професійно-технічної) освіти, що полягає у всебічному розвитку майбутніх кваліфікованих робітників, вихованні їх відповідальними громадянами, формуванні в них комплексу компетентностей (загальнопрофесійних, ключових і професійних) для забезпечення їхньої мобільності та спроможності до працевлаштування на ринку праці. Наведено відповідні організаційно-педагогічні завдання, через розв'язання яких досягається ця мета. Виокремлено основні методологічні підходи (системний, діяльнісний, процесний, інтегрований, особистісно-розвивальний, компетентнісний, технологічний, суб'єктно-продуктивний і контекстний) та дидактичні принципи (спрямованості навчання на комплексне розв'язання завдань навчання, виховання і загального розвитку учнів; поєднання навчання з продуктивною працею учнів; поєднання різних методів і засобів, а також різних форм організації навчання, залежно від завдань і змісту навчання; соціокультурної відповідності; позитивної мотивації і сприятливого емоційного клімату; поєднання індивідуальних і колективних форм навчання; особистісного цілепокладання; продуктивності навчання; освітньої рефлексії), на яких ґрунтується проектне навчання в закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

Охарактеризовано види проектних технологій: інформаційні (веб-квести), дослідницькі, практико-орієнтовані, соціальні та творчі. Сформульовано педагогічні умови розроблення проектних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників. Наведено пропозиції, необхідні для реалізації концептуальних положень проектного професійного навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

Постановка проблеми. Дефіцит професійно мобільних, здатних до самостійного й відповідального виконання виробничих завдань, спроможних до працевлаштування на ринку праці висококваліфікованих фахівців в Україні сьогодні відчувається, як ніколи. Почасти це зумовлено відставанням змісту професійної (професійно-технічної) освіти (П(ПТ)О) від потреб профільних підприємств – замовників робітничих кадрів, повільного оновлення основних форм, методів і засобів професійної підготовки кваліфікованих робітників у закладах професійної (професійно-технічної) освіти (ЗП(ПТ)О) (Сучасна професійна освіта, 2018, с. 2). У цьому контексті постає необхідність цілісного

впровадження у систему П(ПТ)О інноваційних педагогічних технологій, зокрема технологій проектного професійного навчання. Вони сприяють розвитку в майбутніх кваліфікованих робітників низки вмінь, а саме: аналізувати навчальну інформацію та виробничі ситуації; планувати власну безпечну діяльність; критично мислити, висловлювати та доводити свої думки; самостійно вирішувати проблеми; співпрацювати в команді; відповідально ставитися до виконання дорученої справи та її завершення; презентувати результати власної праці тощо (Аніщенко та ін., 2018, с. 21). До того ж, ефективність проектних технологій для П(ПТ)О, насамперед, полягає в тому, що вони забезпечують здобуття майбутніми

кваліфікованими робітниками професійних компетентностей у тісному зв'язку з реальною фаховою практикою та дають можливість підготувати їх до комплексної реалізації професійних обов'язків. Зауважимо, що, відповідно до Закону України «Про освіту», основною метою П(ПТ)О проголошено формування та розвиток професійних компетентностей особи, потрібних для здійснення професійної діяльності, забезпечення конкурентоздатності, мобільності та перспектив кар'єрного зростання впродовж життя (Законодавство України, 2017). Отже, оскільки проектні технології професійного навчання дають змогу формувати в майбутніх фахівців саме такі компетентності, не викликає сумніву актуальність і доцільність систематичного впровадження проектного професійного навчання у ЗП(ПТ)О.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різноманітні аспекти проектного навчання учнів закладів освіти вивчали багато дослідників у вітчизняному та зарубіжному науково-педагогічному просторі. Так, авторами-розробниками методу проектів були: П. Блонський, К. Вудворт, Д. Дьюї, В. Кілпатрик, Е. Коллінгс, Д. Снеджен, Р. Стимсон, С. Шацький та ін. Концептуальні аспекти методу проектів розробляли: у сфері трудового навчання (К. Вудворт, С. Шацький та ін.); у професійному навчанні (В. Безкровна, Т. Герлянд, Н. Ерганова, С. Люльчак, С. Осипенко, Г. Рогова, Г. Романова та ін.). Методичні основи проектних технологій розробляли: М. Артюшина, В. Гузєєв, Г. Коджаспірова, О. Пехота, Є. Полат, Г. Романова, С. Сисоєва, І. Чечель та ін. Історичні особливості розвитку методу проектів досліджували: В. Зайцев, І. Ігнатова, М. Кнолль, Л. Мазєїна, О. Огієнко, О. Пеньковських, В. Стернберг, Л. Сушкова та ін. Можливості впровадження методу проектів у закладах освіти вивчали: О. Карбованець, О. Коберник, Н. Любчак, Ю. Момот, Г. Романова, О. Шапран, Ю. Шапран, З. Шацька, І. Чоботок та ін. Однак у більшості цих праць метод проектів і проектні технології розглядалися в прикладному аспекті з позиції їхнього безпосереднього використання в освіті. При цьому фундаментальних робіт щодо концептуальних засад проектного навчання у ЗП(ПТ)О нами виявлено не було. Тому в рамках теми НДР «Методичні засади розроблення проектних технологій

для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників аграрної, будівельної та автотранспортної галузей» співробітники лабораторії технологій професійного навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України досліджували різноманітні аспекти проектної діяльності учнів ЗП(ПТ)О.

Мета статті полягає в обґрунтуванні концептуальних засад проектного професійного навчання в закладах професійної (професійно-технічної) освіти для застосування проектних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників.

Виклад основного матеріалу. Основні положення запропонованої авторської концепції ґрунтуються на таких документах: Конституція України, Закони України «Про освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про професійний розвиток працівників», «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності», «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» та прийнятих відповідно до них нормативно-правових актів, Розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.04.2017 №275-р «Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік», Національна стратегія розвитку освіти на період до 2021 року, затверджена Указом Президента України №344/2013, Концептуальні засади реформування професійної освіти України «Сучасна професійна освіта» тощо. Розроблена концепція також враховує положення Комплексної програми реалізації на національному рівні рішень, прийнятих на Всесвітньому саміті зі сталого розвитку на 2003-2015 рр. із змінами і доповненнями, внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 16 серпня 2005 року № 746 і від 8 листопада 2006 року № 1571, а також Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», зокрема з питань якісної освіти.

Проектне професійне навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти ми розуміємо як навчально-пізнавальну самостійну діяльність учнів за участі педагога-координатора, спрямовану на результат, що досягається завдяки розв'язанню теоретично чи практично значущого для них фахового завдання.

Серед важливих для концепції проектного професійного навчання в ЗП(ПТ)О ідей виокремимо такі:

– проектне навчання є різновидом навчання на засадах продуктивної діяльності;

– результат проектного професійного навчання учнів має дві складові: створений проектний продукт і здобуті в результаті цього компетентності;

– під час проектного професійного навчання майбутні фахівці самостійно здобувають необхідні для створення проектних продуктів знання;

– роль викладача в проектному професійному навчанні полягає в підтримці учнів і супроводі їхньої самостійної діяльності;

– проектне професійне навчання сприяє формуванню в учасників проектів комплексу вмінь (пошукових, дослідницьких, управлінських, планувальних, рефлексивних, комунікативних, презентаційних та командної роботи);

– упродовж проектної діяльності учнів їхня пізнавальна діяльність ґрунтується на внутрішній мотивації до навчання;

– реалізація міжпредметних зв'язків у проектному професійному навчанні дає можливість учням вийти за рамки предметного стандартного мислення, цілісно підійти до визначених проблем й уявити загальні підходи щодо їхнього розв'язання;

– участь у проектному професійному навчанні сприяє розвитку в майбутніх фахівців професійно важливих якостей (цілеспрямованості, працьовитості, відповідальності, організованості, комунікабельності, винахідливості, креативності, адаптивності, впевненості тощо);

– проектне професійне навчання сприяє подоланню розриву між теорією і практикою в освітньому процесі.

Мета проектного професійного навчання в ЗП(ПТ)О полягає у всебічному розвитку майбутніх кваліфікованих робітників, вихованні їх відповідальними громадянами, формуванні в них комплексу компетентностей (загальнопрофесійних, ключових і професійних) для забезпечення їхньої мобільності та спроможності до працевлаштування на ринку праці.

Ця мета досягається через розв'язання таких організаційно-педагогічних завдань: розроблення концептуальних і методичних засад проектного професійного навчання у ЗП(ПТ)О; узгодження класно-урочної та проектної форм організації освітнього процесу

в ЗП(ПТ)О; введення до стандартів П(ПТ)О, освітніх програм та робочих навчальних планів з підготовки майбутніх кваліфікованих робітників компонентів навчального проектування (здійснення учнями навчальної проектної діяльності); проектування освітнього процесу в ЗП(ПТ)О з урахуванням навчальної проектної діяльності учнів; систематичну мотивацію майбутніх кваліфікованих робітників до навчальної проектної діяльності; створення у ЗП(ПТ)О дидактичного забезпечення для здійснення учнями навчальної проектної діяльності; оволодіння педагогічними працівниками ЗП(ПТ)О проектними технологіями професійного навчання та систематичним поповненням цієї компетентності; забезпечення у ЗП(ПТ)О умов, сприятливих для реалізації проектних технологій професійного навчання.

Основними методологічними підходами, на яких ґрунтується проектне навчання в ЗП(ПТ)О, визначені: системний, діяльнісний, процесний, інтегрований, особистісно-розвивальний, компетентнісний, технологічний, суб'єктно-продуктивний і контекстний.

Проектне навчання в ЗП(ПТ)О як цілісний, цілеспрямований і послідовний процес потребує дотримання наведених далі принципів. Закономірний зв'язок процесу навчання з процесами виховання і розвитку під час проектної діяльності учнів враховує принцип спрямованості навчання на комплексне розв'язання завдань навчання, виховання і загального розвитку учнів. Органічний зв'язок між навчальною і трудовою діяльністю учнів забезпечує принцип поєднання навчання з продуктивною працею учнів. Зміст проектів, зокрема практико орієнтованих, завжди ґрунтується на життєвому, виробничому та навчальному досвіді учнів, а під час роботи в ньому відбувається збагачення цього досвіду. Використання у проектному професійному навчанні різноманітних методів навчання (словесних, наочних, практичних, репродуктивних і пошукових, методів стимулювання і мотивації навчальної діяльності та контролю) регламентує принцип поєднання різних методів і засобів, а також різних форм організації навчання в залежності від завдань і змісту навчання. Також застосовуються різні засоби навчання та форми його організації. Водночас, вибір методів, засобів і форм організації навчання, а також їхнє поєднання

відповідає поставленим завданням, враховує особливості змісту, можливості учнів тощо. Будувати освіту, узгоджуючись із природою, внутрішньою організацією, задатками дитини, а також із законами навколишнього природного і соціального середовища, що оточує дитину, вимагає принцип соціокультурної відповідності. У проектному навчанні створюються умови для збалансованого фізіологічного та психологічного розвитку учнів. У них формуються як індивідуальні, так і суспільні цінності. Співробітництво і співтворчість педагога й учнів, стимулювання внутрішніх мотивів учіння, інтересів, потреб, прагнення до пізнання, захопленість процесом і результатами проектного професійного навчання передбачає принцип позитивної мотивації і сприятливого емоційного клімату. При домінуючій груповій формі навчання у проектній діяльності забезпечити його індивідуалізацію шляхом самостійної роботи учнів щодо пошуку інформації та методів роботи дає можливість принцип поєднання індивідуальних і колективних форм навчання. Урахування особистісних навчальних цілей учнів передбачає принцип особистісного цілепокладання, який також дає можливість реалізувати суб'єкт-суб'єктні відносини між викладачем і учнями. Принцип продуктивності навчання, за яким головним орієнтиром навчання вважається особистий освітній приріст учня, що складається з його внутрішніх і зовнішніх освітніх продуктів навчальної діяльності, орієнтований на створення учнями освітнього продукту, під час якого в них відбувається розвиток внутрішніх навичок і здібностей. Рефлексивне усвідомлення освітнього процесу суб'єктами освіти, тобто усвідомлення ними способів діяльності, виявлення її смислових особливостей, усвідомлення освітніх досягнень учнів забезпечує принцип освітньої рефлексії. Навчальна проектна діяльність учнів передбачає їхню систематичну рефлексію та аналіз і оцінювання отриманих результатів на кожному етапі роботи з метою, за необхідності, її коригування.

Для запровадження проектного професійного навчання у ЗП(ПТ)О особливого значення набувають методичні засади розроблення проектних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників, які ми

розглядаємо як комплекс взаємопов'язаних та взаємозумовлених методів, форм і засобів планування, організації, мотивації, контролю, аналізу та коригування проектного професійного навчання, спрямованих на підвищення результативності професійної підготовки учнів ЗП(ПТ)О (Кулалаєва, 2017). До компонентів розроблення проектних технологій відносимо: проектувальний, змістовий, організаційно-технологічний та контрольний-оцінювальний. Проектувальний компонент передбачає: вивчення зарубіжного досвіду проектного навчання у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників; управління проектною діяльністю учнів ЗП(ПТ)О; створення соціально-психологічних та дидактичних умов проектного навчання учнів ЗП(ПТ)О; підготовку педагогічних працівників ЗП(ПТ)О до розроблення та застосування проектних технологій; формування готовності учнів ЗП(ПТ)О до проектною діяльності. Змістовий компонент відповідає за: створення банку проектів для ЗП(ПТ)О; систематизацію навчальних проектів за типами та видами; підготовку науково(навчально)-методичного забезпечення для запровадження проектною діяльності учнів ЗП(ПТ)О. Організаційно-технологічний компонент містить: методику організації проектною діяльності у ЗП(ПТ)О; методику розроблення проектних технологій у ЗП(ПТ)О. До контрольного-оцінювального компонента належить методика оцінювання результатів навчальною проектною діяльності учнів.

До видів проектних технологій відносимо такі (за видами навчальних проектів): інформаційні (веб-квести), дослідницькі, практико-орієнтовані, соціальні, творчі тощо. Інформаційні (веб-квести) – це розроблені педагогами проектні технології, що дають можливість працюючим в групі учням розв'язувати поставлені завдання, для чого вони ефективно використовують інформацію (про певний об'єкт, явище з метою їхнього аналізу, узагальнення та представлення аудиторії), яку знаходять в мережі Інтернет. Дослідницькі – розроблені педагогами проектні технології, у яких учні проводять наукові дослідження, що містять: обґрунтування актуальності обраною теми та її соціальною значимості; визначення предмета, об'єкта, мети та завдань роботи, викладених у послідовності прийнятої логіки; обов'язкове висування гіпотези з подальшою її перевіркою; продуманих методів, у тому

числі експериментальних, методів обробки результатів; узагальнення, інтерпретацію й обговорення отриманих результатів, висновків; оформлення результатів дослідження і можливих рекомендацій; визначення нових проблем для подальших досліджень. Практико-орієнтовані – це розроблені педагогами проектні технології, спрямовані на соціальні інтереси учасників проекту або на зовнішнього замовника та на відпрацювання учнями професійних умінь і навичок під час створення продукту, що заздалегідь визначений і може бути використаний у житті групи, закладу професійної (професійно-технічної) освіти, мікрорайону, міста, держави. Соціальні – розроблені педагогами проектні технології, орієнтовані на розв’язання учасниками певних соціальних проблем, до чого залучаються відповідні соціальні групи (колектив ЗП(ПТ)О, спільнота соціальної мережі, частина населення, мешканці мікрорайону, відвідувачі парку тощо). Творчі – розроблені педагогами проектні технології, спрямовані на створення учнями ЗП(ПТ)О унікальних, якісно нових і остаточно не визначених до закінчення роботи в проекті продуктів – результатів їхньої самореалізації, що дасть їм можливість самостійно здобути необхідні для цього знання, виявити свої здібності, повною мірою виразити себе та відпрацювати комплекс проектних умінь.

До педагогічних умов розроблення проектних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників нами було віднесено: цілеспрямоване мотивування учнів ЗП(ПТ)О до проектного професійного навчання; створення у ЗП(ПТ)О інноваційного освітнього середовища, сприятливого для реалізації проектного професійного навчання учнів; формування готовності педагогів та учнів до запровадження проектної діяльності в ЗП(ПТ)О; розроблення навчально-методичного забезпечення проектного професійного навчання у ЗП(ПТ)О.

Для реалізації означених педагогічних умов у ЗП(ПТ)О до змісту професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників необхідно впровадити компоненту навчального проектування. З цією метою потрібно: створити методики організації проектної діяльності, розробити проектні технології й оцінювання результатів навчальної проектної діяльності учнів у закладах професійної (професійно-

технічної) освіти; розробити проектні технології (інформаційні (веб-квести), дослідницькі, практико орієнтовані, соціальні, творчі тощо) для їх застосування у ЗП(ПТ)О; підготувати програми тренінг-курсів для впровадження у ЗП(ПТ)О (для педагогічних працівників «Методика розроблення проектних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників аграрної, будівельної та автотранспортної галузі»; для учнів «Проектна діяльність учнів професійно-технічних навчальних закладів»); розробити та апробувати тренінги для формування готовності до проектної діяльності педагогічних працівників та учнів ЗП(ПТ)О; систематично проводити у ЗП(ПТ)О конкурси учнівських проектів; підготувати відповідне навчально-методичне забезпечення проектного професійного навчання у ЗП(ПТ)О (посібники, методичні рекомендації, довідник тощо).

За результатами аналізу змісту стандартів П(ПТ)О нами було розроблено структурну схему відповідності навчально-методичного забезпечення проектного навчання компетентностям, що формуються в майбутніх кваліфікованих робітників упродовж їхнього навчання у ЗП(ПТ)О (рис. 1).

Згідно зі стандартами П(ПТ)О, підготовка майбутніх фахівців за кожною професійною кваліфікацією ґрунтується на компетентнісному підході та структурується за модульним принципом (МОН України), 2017. Ці стандарти містять три групи компетентностей: загальнопрофесійні, ключові та професійні.

Під час роботи над кожним навчальним проектом в учнів формуються різні компетентності (K1, K2, K3, ..., Kn). Їх поєднання є очікуваним внутрішнім результатом навчальної проектної діяльності учнів, що забезпечує повноцінний перебіг освітнього процесу. При цьому відбувається засвоєння ними знань, умінь і навичок, необхідних для життя і подальшої професійної діяльності.

Будь-який навчальний проект містить навчально-методичне забезпечення, що складається з: методичного паспорта проекту; безпосередньо методичної розробки проекту, в якому зазначені назва, мета, проблема, зміст, завдання проекту та інструкції щодо їх виконання; дидактичного забезпечення проектної діяльності, що містить дидактичні

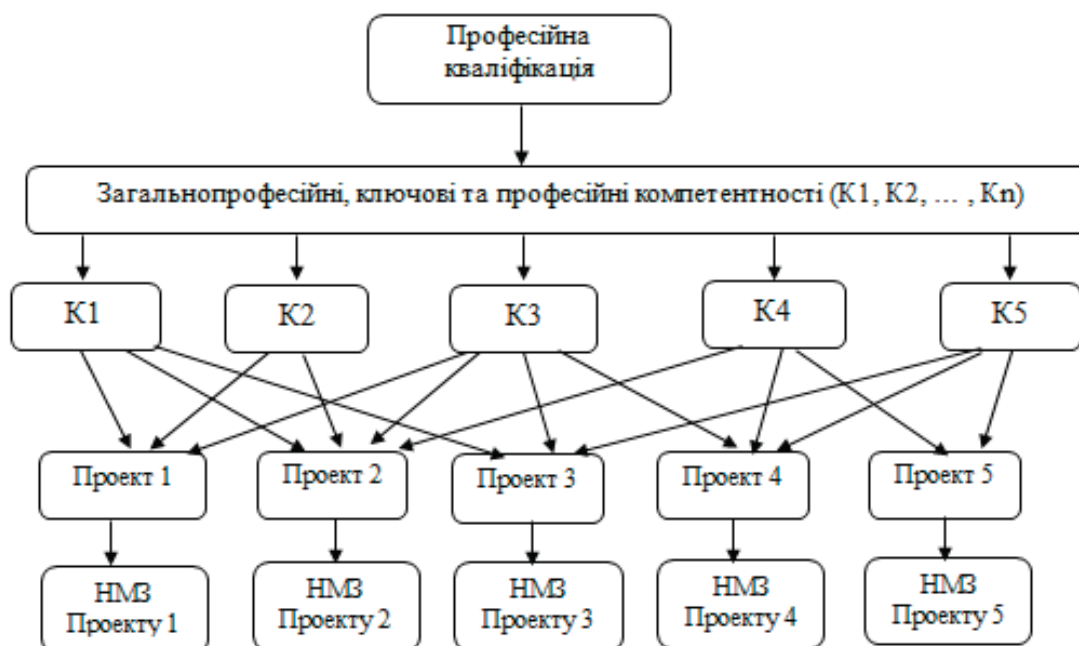

Рис. 1. Структурна схема відповідності навчально-методичного забезпечення проектного навчання компетентностям, що формуються в майбутніх кваліфікованих робітників

методи, форми та засоби, застосовані під час роботи над проектом; рекомендованої літератури та інформаційних ресурсів; пакету завдань і рекомендації для контролю й оцінювання результатів навчальної проектної діяльності учнів. Відповідно до розробленого навчально-методичного забезпечення, алгоритм роботи учнів над проектом складається з послідовних етапів: ініціювання (мотиваційно-орієнтованого); планування (прогностично-планувального); виконання (організаційно-виконавчого); моніторингу (оціночно-рефлексивного); презентації (презентативно-впроваджувального) (Аніщенко та ін., 2018, с. 22; Романов, 2018).

Висновки. Застосуванню проектних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників сприятиме реалізація запропонованої авторської концепції проектного навчання у ЗП(ПТ)О. Для цього необхідно: розробляти та впроваджувати нормативно-правові документи, що регламентують діяльність ЗП(ПТ)О у сфері розроблення й використання проектних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників; розробляти та реалізовувати цільові

програми різного рівня (загальнодержавного, регіонального, муніципального, територіального громади тощо), орієнтовані на формування і розвиток системи впровадження проектної діяльності у професійному навчанні; розробити механізми державно-приватного партнерства, що забезпечуватимуть залучення до проектної діяльності у професійній підготовці майбутніх фахівців громадських об'єднань, роботодавців; активізувати роботу з розроблення проектних технологій професійного навчання у закладах системи професійно-технічної освіти, зокрема, систематично проводити Всеукраїнські конкурси професійного спрямування у ЗП(ПТ)О на кращий учнівський проект; проводити тренінги для педагогічних працівників ЗП(ПТ)О щодо розроблення та застосування проектних технологій професійного навчання; створювати банки учнівських проектів у ЗП(ПТ)О та мережу обміну інноваційним досвідом у сфері проектної діяльності в професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників; вивчати умови ефективної реалізації проектних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників; систематично розвивати майбутніх кваліфікованих робітників творчі, цільові, аналітичні, демонстраційні та

комунікаційні вміння і навички, що потребує застосування сучасних інтерактивних форм і методів навчання; планувати застосування проектних технологій професійного навчання у навчальних програмах, навантаженні педагогів з урахуванням особливостей

проектної діяльності; здійснювати розроблення навчально-методичного забезпечення та підготовку учнів і педагогів ЗП(ПТ)О до використання проектних технологій у професійному навчанні.

Література

1. Сучасна професійна освіта. Концептуальні засади реформування професійної освіти України, 2018. *Професійно-технічна освіта*, 2, с. 2-11.

2. Аніщенко В. М., Артюшина М. В., Герлянд Т. М., Кулалаєва Н. В., Шимановський М. М., Вайнтрауб М. А., Гоменюк Д.В. та Пятничук Т.В., 2018. *Проектна діяльність учнів професійно-технічних навчальних закладів: тренінг курс: навч. посібник*. Житомир : «Полісся».

3. Законодавство України, 2017. Закон України «Про освіту». [online] (Останнє оновлення 28 Вересень 2017) Доступно: <<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>> [Дата звернення 27 Жовтень, 2018].

4. Кулалаєва Н. В., 2017. Діагностичний аналіз стану готовності учнів ПТНЗ до проектного навчання. *Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка: зб. наук. праць*, 14, с. 70-78.

5. Міністерство освіти і науки України (МОН України), 2017. Стандарт професійної (професійно-технічної) освіти. СП(ПТ)О 7133.F.43.31-2017. Професія: Штукатур. Код: 7133. Кваліфікація: 3,4,5,6,7 розряди. – Київ: Видання офіційне, 2017. – 42 с. [online] (Останнє оновлення 13 Листопад 2017) Доступно: <<https://mon.gov.ua/ua/osvita/profesijno-tehnichna-osvita/derzhavni-standarti-navchalni-plani-ta-programi/zatverdzeni-standarti-profesijno-tehnichnoyi-osviti-2017>> [Дата звернення 27 Жовтень, 2018].

6. Романов Л., 2018. Теоретичні основи формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників автотранспортної галузі до застосування інноваційних виробничих технологій. *Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка*, 16, с. 33-39. Доступно: <<https://doi.org/10.32835/2223-5752.2018.16.33-39>>.

Abstract

Conceptual basis for project-based professional training in P(V)E schools

Natalia Kulalaieva,

*Ph.D. in Chemistry, associate professor,
Head of the Laboratory of professional training technologies
of the Institute of VET of NAES of Ukraine*

KEY WORDS:

project-based training,
professional (vocational)
education schools,
project technologies,
professional training,
future qualified workers

The article grounds conceptual basis for project-based training in professional (vocational) education schools for further project technologies use in future qualified workers professional training. It states the lack of appropriate fundamental studies on the topic in native scientific-pedagogical sector. Crucial state papers for the concept development are represented. The following concepts are defined: “project-based training in professional (vocational) education schools”, “methodological basis for project technologies development”. The important ideas for the concept of project-based training in professional (vocational) education schools are highlighted. The aim of project-based training in P(V)E schools is set in future qualified workers’ full development, responsible citizenship status, competences set (general professional, key and occupational) for assuring their further mobility and capability to employment. The appropriate organization-pedagogical tasks for reaching the following aim are represented. It outlines the core methodological approaches (systematic, activity-based, processing, integrated, personally-developing, competence-based, technological, subject-productive and context-based) and didactical principles (training direction to complex problem-solving tasks, students full education and development, training and

work transition, different methods and forms combinations, as well as various training organisation forms according to training tasks and content, socio-cultural responsibility, positive motivation and favourable emotional climate, combining individual and team training forms, personal desirability, training efficiency, educational reflection) crucial and based for project-based training in P(V)E schools. The insight is provided into types of project technologies, e.g.: information-based (web-quests), researching, practice-oriented, social and creative ones. Pedagogical landscape of project technologies design for future qualified workers training is set. The appropriate guidelines for implementing the conceptual statements of project-based training in P(V)E schools are represented.

References

1. Suchasna profesiina osvita. Kontseptualni zasady reformuvannya profesiinnoi osvity Ukrainy. *Profesiino-tekhnichna osvita*, 2, s. 2-11.
2. Anishchenko V. M., Artiushyna M. V., Herliand T. M., Kulalaieva N. V., Shymanovskyi M. M., Vaintraub M. A., Homeniuk D.V. ta Piatnychuk T.V., 2018. *Proektna diialnist uchniv profesiino-tekhnichnykh navchalnykh zakladiv: treninh kurs: navch. posibnyk*. Zhytomyr : «Polissia».
3. Zakonodavstvo Ukrainy, 2017. *Zakon Ukrainy «Pro osvitu»*. [online] (Ostannie onovlennia 28 Veresen 2017) Dostupno: <<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>> [Data zvernennia 27 Zhovtnen, 2018].
4. Kulalaieva N. V., 2017. Diahnostychnyi analiz stanu hotovnosti uchniv PTNZ do proektnoho navchannia. *Naukovyi visnyk Instytutu profesiino-tekhnichnoi osvity NAPN Ukrainy. Profesiina pedahohika: zb. nauk. prats*, 14, s. 70-78.
5. Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy (MON Ukrainy), 2017. *Standart profesiinnoi (profesiino-tekhnichnoi) osvity. SP(PT)O 7133.F.43.31-2017. Profesiia: Shtukatur. Kod: 7133. Kvalifikatsiia: 3,4,5,6,7 rozriady*. – Kyiv: Vydannia ofitsiine, 2017. – 42 s. [online] (Ostannie onovlennia 13 Lystopad 2017) Dostupno: <<https://mon.gov.ua/ua/osvita/profesijno-tehnichna-osvita/derzhavni-standarti-navchalni-plani-ta-programi/zatverdzeni-standarti-profesijno-tehnichnoyi-osviti-2017>> [Data zvernennia 27 Zhovtnen, 2018].
6. Romanov L., 2018. Teoretychni osnovy formuvannia hotovnosti maibutnikh kvalifikovanykh robitnykiv avtotransportnoi haluzi do zastosuvannia innovatsiinykh vyrobnychykh tekhnolohii. *Naukovyi visnyk Instytutu profesiino-tekhnichnoi osvity NAPN Ukrainy. Profesiina pedahohika*, 16, s. 33-39. Dostupno: <<https://doi.org/10.32835/2223-5752.2018.16.33-39>>.